

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Excusatio eckij || ad ea que falso sibi phi||lippus
Melanchton gra[m]maticus Vuit-||tenbergen[sis] super
Theologica disputatio-||ne Lipsica adscripsit**

Eck, Johannes

[Leipzig], 1519

VD16 E 373

[Text]

urn:nbn:de:hbz:466:1-32498

Joannes Echius candido lec- tori, Salutem Dicit.

¶ Dum in felici Lipsensi gymnasio cū. P. Martino Lutter et
Andrea Carlestadio, sup arduis reb⁹ theologicitis disputasset
atq; actū esset p illustrissimi pūcipis D. Georgij Saxonie du-
cis rē, et vniuersitatis lipsen cōsiliarios . ne q̄s disputata nos-
tra p calcographū disseminaret. anteq̄ p deligēdos iudices eēt
decretū: quis nostrū fidei christiane cōsentanea aut pugnan-
tia diceret: ausus est tñ grāmatic⁹ wittēbergen Philipp⁹ gre-
ce et latine sane nō indoct⁹, eplam edere, me laceffere, et pluri-
b⁹ noībus causas, nō meā, sed fidei obscurare: Et officiū, q̄ in
Parthiēse cōtulim⁹ studiū, sibi vsurpare: Cui id re spōdeam
op⁹ est, nō mea q̄dem causa / sed simpliciū: nemellit v̄bis se-
ducant, aut inuicē p̄cipitent: percurrā aut epistolū ei⁹ per
notulas obiter: nō grauabere mi lector: et tantillū temporis
eis pōderandis impende.

1 ¶ Scribit Philip: me causatū corā Illustrissi: pūcipis de-
signatū, videri mihi ex iure disputantū eē, ne dicitaret: in hoc
mihi falsus ascribit: qm̄ hui⁹ nūq̄ meminī apud designatos /
sp̄ dixi mihi nō displicere vt notarij excipent: priuati fateor /
dixi lāguescere animū disputātis, mora stili: et aciē mētis nō
adeo conari / sicut disputatōis feruor exigeret: testes sunt de-
signati ab illustrissimo duce / et toti⁹ vniuersitatis consiliū.

2 ¶ Delibero arbitrio ait ppositū . an de cōgruo emereamur
gratiā: hoc cū agi deberet / impigit mihi quō ad aliā materiā
plane alienā ab istituto Carlestadij eum traxerim, an s. sola
gratia efficiat bonū op⁹: quā aut impudēt hoc faciat: cui li-
bet est obuiū legēti cōclus: meā . viij. Errat qui li. ar. hoīs ne-
gat dñm actū homīs ex eo: q̄ ipm̄ habeat se actiue ad malū
ad bonū vero tm̄ passiue. Et nulla cōclusio sonuit de merito
cōgrui: quid aut fieret de homīe faciente q̄ in se est, in fine q̄st
disputauim⁹. Audacul⁹ tñ sicut nō est reuerit⁹, D. Erasmus
iudicare in noui testamēti editione, ita et hic iudicis pres assis-
mit, diffinies steti sē saluā Carlestadio sententiā, hoc scio, de
¶ ij

num admisisse Carlostadiū. volūtate habere actiuitatem ad bonū opus: At ego nihil decerno. etenim pars sum. non iudex: tū audacul⁹ non verē dicere me attulisse in p̄tinentia ex. S. Bernh. olim cum publicabat̄ disputatio. manifestum erit. an verum dixerit grammaticus.

3 ¶ Cum bonū opus dixissem totū esse a deo. nō totalit̄. ita videt grammatista hoc velut cōmentū indignū maiestate theologia. cū in disputatione clare me exposuerim. Nescit essentiam dei videri totā a beato. at quia non cōphendit̄ a beato. nō videtur totaliter. quidditas generis est tota in vna specie sed nō totaliter. cū etiam sit in alia. sic anima est tota in manu. non sic quin etiā sit in pede. sic bonū opus est totū a deo. non tū sic. quin etiam sit a li. ar. quia simul agūt. nō vicissim. mixtū. non sigillatim. id expresse ait Bern̄/p̄tinentissime ad propositum.

4 ¶ Improperat quod multa inciviliter dixerim cōtra Lut̄terū. et breuiter omnia eius in̄si vt inuidiā Martino cōflarem apud vulgū. hoc in quā falsū esse. nouerūt cādidi auditores. et truncate meā assert̄ rationē cōtra lut̄terū de capite ecclesie.

5 ¶ Ponit Hierony. et Cypri. locos p̄ certis a me prolatos qui tū in dubiū vocabant̄. vide censorem. Hieronimū adduxi li. 1. cōtra Iovinianū col. 18. Cyprianū in epistola ad pupianū li. 4. epistolarū. legat studiosus lector. et iudicet an locū dubiū protulerim de primatu petri. cū alijs locis cōcordantibus: Immo syngrapha Martini probaui. Cyprianū eo loco arbitrari ecclesiam fundatā super petro. sed hec ad iudices.

6 ¶ Inuidiose satis dicit me iacitasse Bernhardi auctoritatem ad Eugenū. cui⁹ tū tacite derogat auctoritati. plus ego tribuo vni. S. Bernhardo / q̄ philippo ⁊ om̄ib⁹ suis a seclis: si Bern̄. eo libro aliqua dixit pro sentētia lut̄teri: imputet sibi / cur non attulit. certum est Bern̄. aduersari per omnia sententia lut̄terane.

7 ¶ De illo Mathei Tu es petrus et super hanc petrā ⁊c. vere proponit sententiam. D. Lut̄teri pluribus cōiecturis mōstratam. sed reticet / quod hanc petram esse petrum ex Augu- stino. Hieronimo Ambrosio Leone et alijs produxi. at hoc

ad iudeos. Sed hoc mirū / quod nēdum mihi. sed et. D. Lute-
tero falsum imponit. eum. s. respondiſſe Chriſtum dum petro
dixiſſet Paſce oues meas. poſt hoc apoſtolt̄ parem poteſtatē
traditam Accipite. ſſ. rē. cum Martinus pro ſua eruditione.
non tam ſede lapſus eſſe poſſit. Sed ita euenit. dum ſutor vlti-
tra crepidam indicat. hoc loco excuſo. D. Martinum. errorem
illum per eum non admiſſum.

8 ¶ Pungit q̄ hereses. Bohemice factiones. et id gen^o alia
cūmnia fuerint. D. Martino obiecta. Sed reticet quod pro fi-
de chriſtiana id facere ſum coact^o. dum ipſe aſſereret aliquos
articulos Joannis Huſſ heretici Conſtantien concilio dam-
natos. eſſe Chriſtianiſſimos et euangelicos. q̄ quam prudē-
ter fecerit. vt philippus ait. iudices ſtatuent.

9 ¶ Imponit mihi vt apoſtolos equales in apoſtolatu dice-
rim / ſed non equales epiſcopos. hoc autem eſt ſcmmium grā-
matici. nō dictum Ectianum. dixi equales fuiſſe apoſtolatu.
ordine ſacerdotij et epiſcopatus. ſed non in cōmiſſione et ad-
miniſtratione regiminis. Id quod. S. leo Hieronim^o et Cyp-
rianus voluerunt. vnde litteratoris ratiunculam paruipēdo.

10 ¶ Opinari me ſcribit a Chriſto apoſtolos lectos eſſe / ſed
a petro ordinatos epiſcopos. hoc crudius proponit q̄ ego ex-
preſſerim. ſententia mea fuit iſta non memini me legiſſe. vbi
apoſtoli fuerint ordinati epiſcopi. tamen communis ſenten-
tia habet. eos ordiatos in ſacerdotes in cena nouiſſima. quar-
re poſſem referre ordinationem in epiſcopos in petrum ſupre-
mum hierarcham. cū multa ſint facta / que nō ſunt ſcripta.

11 ¶ De vniuerſali epiſcopo truncate meam adfert ſolutionē
quoniam verba decreti ſunt. b. Gregorij. qui oppoſuit ſe con-
tra imp. ob hanc cauſaz vt ſcribit Platina. ſed hoc ad iudices

12 ¶ Conuiciatur denuo grammatikus / quod ſcopum que-
ſtiōis de purgatorio nō attigerim. ſ. de poteſtate pape in pur-
gatorium. ſed aliam cantilenam inceperim. hic in quā egre-
gienugatur grammatellus. quoniam ſcopus queſtionis erat
concluſio ſexta. ſ. animas in purgatorio non ſatiſſacere pro
peccatorum penis. hoc ſarum tunc voluebam. in concluſio-
ne vero. xij. vertitur queſtio. cuius meminit grāmaticus. ſa-

teor dum conclusioni intenderem, dixit. **D. Martinus**, non pro-
bati ex sacris scripturis purgatorium esse quis sciret esse pur-
gatorium, assumpsi onus probandi purgatorium ex sacris literis.
13 **Ridicule** dicit, dignam Theologo vocem, s. tantum des-
beri **Maccabeorum** libro / quantum euangelio. Sed et hic falsus
imponit mihi grammaticus. Nam ad contentionem valere
libros **Maccab.** adduxi, quia, **S. Augustinus** libro, 18, de ci-
uitate dei / et **Hieronimus** in prolo. ac in decretis dicant li-
brum illum non fuisse in canone apud hebreos, sed ecclesiam
recepisse in Canonem, modo sicut nescimus, cum plura fue-
rint scripta euangelia, que sint indubie veritatis, nisi ex ap-
probatione ecclesie approbantis quattuor euangelia, et alia
reijcientis, ita et ex approbatione ecclesie, liber **Maccab.** apud
Christianum debet esse indubitate veritatis, vulgatum est illud
Augustini, ego euangelio non crederem.

14 **Quod** marthi, 7. per carcerem dixi posse intelligi pur-
gatorium, sed illud nephas esse censet grammaticus, et opus
plebeculam feliciter erudiri, quam id genus interpretationis,
Sed dic tu puluerulente schole magister, an nephas arbitra-
ris interpretari sacras litteras, velut, **S. Ambrosius**, fecit, qui lo-
cum similem apud **Lucam** sic accipit, an ne **Sancto Ambrosio**
ita insultas / quod meliorem te interpretem poses **Christianis**
iam / quam, **S. Ambrosius**. Si intra pellem te contineres et
in tuo numero, haberes quidem tuum album, at iam totum te
obscurum reddis.

15 **Denuo** calumniatur me scopum de penitentia non atti-
gisse, vide procacem iudicem nec rogatum, Immo ipse ex ro-
to non attigit / quid de penitentia disputauimus, hoc actum
fuit / an penitentia incipiat vel ab amore dei, vel a timore iux-
ta conclusionem tertiam. At dum ad quartam et quintam
conclusiones venimus actum fuit de remissione pene post culpam
dimissam, an autem recte firmarim nostra vel, **D. Martinus** rectus
defenderit sua / Iudices eruditissimi parthisien studij iudices
sunt, non attento quid grammatico apparuerit.

16 **Scribit** quod indulgentie michi iocum et ludum ciebat, et hoc
quidem falsum est, quoniam serio egit, penitentias esse utiles, quod et **Mac-**

tinus admisit/egi et ipas non esse viciū boni opis. demū cona-
sar. vt per indulgēcias fieret remissio penae pro peccatis de-
bitae. vbi. D. Mart. fortiter mihi contradixit indulgēcias es-
se remissōes bonorū operum. sed de hoc refero me ad scripta
notariorū vniuersitatis. Concordauimus tñ ambo. abusus
declamantiū indulgēcias esse reprehendendos.

¶ Hec sunt Iucundissime lector. que videbātur mihi ex re fo-
re partem Christiana partim mea. vt scires. si disputatiōis
fuiſſes presens. vt quemadmodum plurimū cauet Philippus
ne fame credatur aut his qui fame student. ita nec ei credas.
qui non veritus est pleraq; mihi ascribere. nec quidē a me co-
gitata Et quamuis nō sit is Philippus / quod Theologus
cum eo congredeatur in Theologico studio. tñ ne agnoscere
videret silentio. Hec que mihi imponit. omnino volui ei ocur-
rere. quod et. B. August. non dubitauerit cōtra Cresco. grā-
maticum scribere. Tu vero Nil lector his crede. qui presentes
disputationi fuerunt. et humanis affectibus. et vsu familia-
ritatis. sicut Philippus non distinentur. nostram vero expū-
gationem boni consule. Deus est mihi testis. q; in hoc nego-
cio. veritatem fidei Christiane quero. et dei honorem. Vale et
salue Ex Lipsia. xxv. Julij. Anno gratie. M. D. xix.

¶ Cum Priuilegio.

